

Anti Pestprotocol CBS 'de Lindenborgh'

Mei 2015

Op CBS 'de Lindenborgh' proberen wij pesten te voorkomen door dit gedrag met al zijn aspecten en gevolgen bespreekbaar te maken.

Mocht pesten binnen onze school gesignaleerd worden, dan willen wij met behulp van dit protocol het pestgedrag aanpakken.

In dit protocol staat een plan van aanpak beschreven. Daarnaast zijn overzichten van regels en afspraken, ten aanzien van de omgang met elkaar, opgenomen.

Met dit protocol kan de school, samen met de leerlingen en ouders een positieve en effectieve bijdrage leveren aan het voorkomen en bestrijden van pestgedrag.

Dit protocol is met het team besproken en door de MR goedgekeurd.

Het protocol wordt in mei 2016 geëvalueerd en eventueel herzien.

Pesten is:

Het langdurig en herhaaldelijk uitoefenen van geestelijk en/of lichamelijk geweld door een groep/persoon tegen een eenling, die niet (meer) in staat is zichzelf te verdedigen.

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden.

VOORWAARDEN

Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd: ouders).

De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.

Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.

Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een contactpersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

Op onze school zijn Gretha Post en Marjan Leffers contact- en vertrouwenspersonen. Er is een bovenschoolse klachtenregeling.

**STA OP TEGEN
PESTEN!**

HET PROBLEEM DAT PESTEN HEET

- De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt er gepest.
- Een pestproject alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pestprobleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken.

HOE WILLEN WIJ DAAR MEE OMGAAN?

- Op school werken we wekelijks met Kinderen en hun Sociale talenten en in de bovenbouw met Kinderen en hun Morele talenten. Dit zijn twee methoden waarin veel aandacht is voor veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, de aanpak van ruzies enz.
- Ook maken we gebruik van de thema's uit het project: 'De Sleutels van Slot Waardenburcht'. Deze thema's komen tweejaarlijks terug.
- In de eerste weken van het schooljaar stellen we de omgangsregels centraal. Dit gebeurt op schoolniveau bij de jaaropeningen en in alle groepen.
- De omgangsregels zijn te vinden op de website en worden de eerste schoolweek op de nieuwsbrief vermeld.
- Om de omgangsregels aan de orde te stellen en te laten beleven, zijn verschillende werkvormen denkbaar. Denk hierbij aan: spreekbeurten, rollenspellen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.
- Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag en/of grof taalgebruik van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.
- Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het maken van afspraken met de leerlingen en deze afspraken voortdurend onder de aandacht te brengen.
- Wij maken gebruik van het observatiesysteem ZIEN. Dit instrument brengt het sociaal-emotioneel functioneren van kinderen van groep 1 t/m groep 8 systematisch in kaart.
- Daarnaast maken we in de groepen 1 en 2 gebruik van KIIK. Dit instrument helpt ons om de totale ontwikkeling van de kinderen in groep 1 en 2 in kaart te brengen.

Signalen van pesten kunnen o.a. zijn:

- *altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen*
- *'zogenaamde' leuke opmerkingen maken over een klasgenoot*
- *een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven*
- *briefjes doorgeven*
- *opmerkingen maken over kleding of beledigen*
- *isoleren*
- *buiten school opwachten, slaan of schoppen*
- *op weg naar huis achterna rijden*
- *naar het huis van het slachtoffer gaan*
- *bezittingen afpakken*
- *schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer*

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid: je kunt het zo gek niet bedenken of volwassenen en dus ook leerlingen hebben het bedacht. Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen de norm overschrijden.

Uitgangspunten

- Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij: Je mag niet klikken, maar..... als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt je er zelf niet uit, dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.
- Het tweede uitgangspunt is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.
- Het derde uitgangspunt is dat pestproblematiek niet opgelost kan worden, zonder de ouders daarin te betrekken. School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders.

De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school. De leerkrachten/directie benadrukken het belang van de ondersteuning van de aanpak bij de ouders. Wanneer een bepaalde problematiek is aangekaart, zullen alle betrokkenen wel volgens gemaakte afspraken op de hoogte worden gehouden. Deze afspraken worden vastgelegd in onze leerlingenadministratie van ParnasSys. De gekozen aanpak wordt met de betreffende kinderen en de ouders geëvalueerd op een van tevoren vastgesteld tijdstip.

2. Afspraken die gelden voor iedereen in onze school

1. We vertrouwen elkaar
2. Iedereen hoort erbij
3. We werken en spelen samen
4. We helpen elkaar

Om je grenzen aan te geven, maak je gebruik van de vier stappen:

1. Zeg rustig en duidelijk wat je wilt.
2. Zeg boos wat je wilt.
3. Geef een waarschuwing. *'Op school is dat: 'Ik ga naar de meester of de juf.'*
4. Voer de waarschuwing uit.

Deze regels gelden op school en daarbuiten tijdens onze schooluren.

De schoolregels zijn zichtbaar in de school opgehangen.

Wanneer het om pestgedrag buiten de school gaat, adviseren wij in ieder geval dit te melden op school en/of bij de betreffende groepsleerkracht zodat de leerkracht van de situatie op de hoogte is.

We bieden aan het begin van het schooljaar de 4 regels en de 4 stappen aan en in iedere groep komen ze regelmatig aan de orde.

1.

3. AANPAK VAN DE RUZIES EN PESTGEDRAG IN VIER STAPPEN

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

STAP 1:

Er eerst zelf (en samen) uit te komen door de vier stappen te nemen en er over te praten.

STAP 2:

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de leerkracht voor te leggen.

STAP 3:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderend gesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Deze afspraken noteren de leerkrachten in ParnasSys bij groepsnotities. Bij herhaling van pesterijen / ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie bij consequenties).

STAP 4:

De namen van de betreffende leerlingen worden in ParnasSys genoteerd. Bij iedere melding omschrijft de leerkracht 'de toedracht'. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester. Indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

CONSEQUENTIES

De leerkracht heeft het idee dat er sprake is van onderhuids pesten:

De leerkracht stelt een algemeen probleem aan de orde om zo bij het probleem dat speelt te komen.

De leerkracht ziet dat een leerling wordt gepest (of de gepeste of medeleerlingen komen het bij hem melden)

De vier stappen geven niet het gewenste resultaat voor de gepeste.

De leerkracht neemt duidelijk een stelling in. Er volgen nu consequenties voor de pester. De straf is opgebouwd in 5 fases en worden doorgevoerd totdat de pester verbetering in zijn of haar gedrag laat zien.

FASE 1:

- Een half uur nablijven. (De leerkracht licht de ouders na schooltijd direct in).
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht of tekening over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem.
- Door gesprek: bewustwording voor wat hij/zij het gepeste kind aan doet.
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen.

FASE 2:

- Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om samen met de school tot een oplossing te komen. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in ParnasSys en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem. Een zgn. 'Goed Gedrag Plan' kan worden opgesteld. Bij het opstellen van dit plan wordt de pester betrokken, evenals de ouders. Het wordt ondertekend door leerling, leerkracht, ouders en directie (Zie bijlage).

FASE 3:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de Schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

FASE 4:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school.

FASE 5:

- Als het gedrag van de leerling aanleiding geeft tot ernstige verstoring van de rust of veiligheid op school, treedt het protocol schorsing en verwijdering in werking. Dit protocol ligt ter inzage op school.

4. BEGELEIDING VAN DE BETROKKENEN.

4.1 BEGELEIDING VAN DE GEPESTE LEERLING

- Medeleven en erkenning tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. Laat de leerling inzien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld je niet afzonderen
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
- Het gepeste kind niet overbeschermen door het bijvoorbeeld naar school te brengen of door zelf de pesters flink aan te spreken. Hiermee plaats je het gepeste kind in een uitzonderingspositie, waardoor het pesten toe kan nemen.

4.2 BEGELEIDING VAN DE PESTER

- Praten. Zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
- Laat inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- Laten inzien wat de sterke (leuke) kanten van de gepeste zijn.
- Pesten is verboden in en om de school. Wij houden ons aan deze regel. Pesten heeft consequenties. Straffen bij pesten en belonen bij goed gedrag.
- Kind leren om zich te beheersen. (STOP-DENK-DOE)
- Contact tussen ouders en school, elkaar informeren en overleggen. Zich inleven in het kind. Wat is de oorzaak van het pesten?
- Zoeken van een sport of club waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen van hulp, sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn

- Een problematische thuissituatie
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt

4.3 ADVIEZEN AAN DE OUDERS VAN ONZE SCHOOL.

Ouders van gepeste kinderen

- a. Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek.
- b. Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeer dan contact op te nemen met de ouders van de pester(s) en maak het probleem bespreekbaar. Meldt dit daarna ook aan de leerkracht, om op school het kind verder te kunnen begeleiden.
- c. Pesten op school kunt u het beste direct met de groepsleerkracht bespreken.
- d. Door positieve stimulering kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- e. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- f. Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters

- a. Neem het probleem van uw kind serieus.
- b. Raak niet in paniek. Elk kind loopt kans om een pester te worden.
- c. Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- d. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- e. Besteed extra aandacht aan uw kind.
- f. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- g. Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- h. Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders

- a. Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- b. Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- c. Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- d. Leer uw kind voor anderen op te komen.
- e. Leer uw kind voor zichzelf op te komen.
- f. Geef zelf het goede voorbeeld.

BIJLAGE I

Goed Gedrag Plan van :

Gemaakt op :

Afspraken die we maken zijn :

- Wees aardig voor een ander, dan is een ander dat ook voor jou.
- Doe niets bij een ander wat je zelf ook niet fijn vindt.

- Maak gebruik van de vier stappen:
Zeg rustig en duidelijk wat je wilt.
Zeg boos wat je wilt.
Geef een waarschuwing. *Op school is dat: 'Ik ga naar de meester of de juf.'*
Voer de waarschuwing uit.

- Voel je dat je boos wordt? STOP-DENK-DOE
- Als het nodig is, neem je even afstand.

Wat gaan we er **met elkaar** aan doen om het gedrag van ... .te veranderen?

Leerling:
Ouders:
Leerkrachten:
De directeur:
Consequenties voor ..... als hij/zij zich niet aan de afspraken houdt. Sanctie:

Dit contract is geldig t/m .....

In de week van ... zal er een gesprek plaatsvinden tussen school en ouders om het plan te evalueren.

Handtekening leerling:

Handtekening ouders:

Handtekening directeur: